

PRIJEDLOG INFORMACIJE O PROBLEMATICI IMPLEMENTACIJE PROPISA ZBOG NEUSKLAĐIVANJA SA EU *ACQUIS*-OM

Shodno odredbama Zakona o hrani („Službeni glasnik BiH“, broj 50/04), Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) je pripremila Prijedlog Informacije o problematici vezanoj za implementaciju propisa zbog neusklađenosti sa EU (u daljnjem tekstu: Informacija).

Ovom Informacijom, Agencija upoznaje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine o stanju zakonodavstva iz oblasti pesticida, aditiva i kontaminanata. U Bosni i Hercegovini su trenutno na snazi:

- Pravilnik o maksimalnim dozvoljenim količinama ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog porijekla („Službeni glasnik, BiH“, broj 48/21),
- Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o prehrambenim aditivima („Službeni glasnik, BiH“, br. 33/18 i 5/21) i
- Pravilnik o dozvoljenim količinama određenih kontaminanata u hrani („Službeni glasnik, BiH“, broj 68/14, 79/16, 9/17 i 84/18).

Naprijed navedeni pravni propisi usklađivani su sa zakonodavstvom Europske unije (EU). Od perioda njihovog donošenja pa do danas nastale su brojne izmjene i dopune u legislativi EU. S tim u vezi, Agencija je u skladu sa svojim nadležnostima pokrenula proceduru i izradila Prednacrt predmetnih propisa u koje su inkorporirane najnovije izmjene iz legislative EU, te iste dostavile na komentare nadležnim organima uključenim u izradi za donošenje novih propisa, ali je evidentan zastoj u spremnosti za preuzimanje novih propisa iz zakonodavstva EU.

Kada je u pitanju oblast pesticida, odredbama Pravilnika o maksimalnim nivoima ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog porijekla („Službeni glasnik BiH“, broj 48/21) (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuju se maksimalno dozvoljene količine ostataka pesticida u i na hrani, te Agencija u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko distrikta BiH, priprema i provodi program kontrole ostataka pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla u Bosni i Hercegovini. Kao uzrok neusklađenosti pravnog propisa u BiH sa propisima koji su na snazi u EU, rezultati provedenog programa kontrole, u zadnje dvije godine, pokazuju da su određene aktivne materije detektovane u proizvodima u Bosni i Hercegovini u skladu sa propisanim MRL, dok iste nisu u skladu sa važećim propisima u EU i ne bi se mogle naći na tržištu EU. Naprijed navedeno, za posljedicu ima ugrožavanje zdravlja ljudi u Bosni i Hercegovini, stvaranje prepreka za slobodno kretanje hrane, nejednakih uslova na tržištu i isto ima direktan utjecaj na funkcioniranje tržišta.

Slična situacija je vezana i za pojavu određenih kontaminanata u hrani, koji postojećim propisima u Bosni i Hercegovini nisu obuhvaćeni a čije su maksimalno dozvoljene količine regulisane legislativom EU i zemljama okruženja. U proteklom periodu primili smo EU RASFF hitnu obavijest o prisustvu biokontaminanta pirolizidin alkaloida u origanu, koji je isporučen u Bosnu i Hercegovinu, a važeći propis ne sadrži odredbe koje regulišu ovu oblast.

Kada govorimo o prehranbenim aditivima, između ostalog, najaktuelniji primjer problematike sa kojom se trenutno susrećemo jeste prehranbeni aditiv titanov dioksid (E-171). Evropska Agencija za sigurnost hrane (EFSA) je 6. maja 2021. godine objavila naučno mišljenje o procjeni sigurnosti titanova dioksida (E 171) kao prehranbenog aditiva, te je u svojem mišljenju navela da se na osnovu svih dostupnih dokaza ne može isključiti zabrinutost zbog genotoksičnosti. Obzirom na brojne nesigurnosti zaključila je da se titanov dioksid (E 171) više ne može smatrati sigurnim ako se upotrebljava kao prehranbeni aditiv u hrani. Njegova glavna funkcija je osigurati bijelu boju ili neprozirnost proizvoda, a uglavnom se upotrebljava u prehranbenim proizvodima koji su posebno popularni među djecom, kao što su žvakaće gume, slatkiši, čokolade i sladoled, što izaziva zabrinutost u pogledu moguće visoke izloženosti tog osjetljivog dijela stanovništva. Slijedom naprijed navedenoga, svi proizvodi koji sadrže E-171 ne mogu se više plasirati na tržište EU, dok je nažalost zbog zastarjelog bh zakonodavstva na tržište Bosne i Hercegovine još uvijek omogućeno.

Također, u proteklom periodu Agencija kao kontakt tačka EU RASFF zaprimila je veći broj obavijesti vezanih za naprijed navedene propise, gdje uslijed neusklađenosti propisa službene kontrole nije bilo moguće provoditi na efikasan i adekvatan način što može imati štetne posljedice, prvenstveno po javno zdravlje.

Zastoj u proceduri usklađivanja propisa, otvara mogućnosti da se u Bosnu i Hercegovinu uvozi hrana koja je štetna i neprikladna za zdravlje ljudi. Razlike u propisima koji su na snazi u zemljama iz okruženja stvara brojne probleme domaćim proizvođačima kako na domaćem i na inostranom tržištu, tako i uvoznici hrane u Bosnu i Hercegovinu.

Usklađivanje pravnog sistema Bosne i Hercegovine sa pravnom tekovinom EU (*acquis-a*) podrazumijeva ne samo usklađivanje odredbi nego i njihovo djelotvorno provođenje. Obaveza usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa zakonodavstvom EU, pored političkog i ekonomskog kriterijuma predstavlja uslov za članstvo u EU. Slobodan protok sigurne i kvalitetne hrane ključni je aspekt unutrašnjeg tržišta i znatno doprinosi zdravlju i dobrobiti građana te njihovim socijalnim i privrednim interesima. Radi veće pravne sigurnosti te racionalne i usklađene provedbe, potrebno je donijeti nove propise kojima će se omogućiti sigurnost za potrošače i druge zainteresovane strane te smanjiti administrativna opterećenja. Cijeneći važnost uspostavljanja efikasnog sistema sigurnosti hrane u Bosni i Hercegovini, predlažemo da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, nakon razmatranja Informacije, donese sljedeće zaključke:

1. Usvaja se Informacija o problematici implementacije propisa zbog neusklađivanja sa EU *acquis*-om,
2. Nalaže se Agenciji za sigurnost hrane BiH da uloži dodatne napore kako bi se postojeći propisi blagovremeno uskladili sa postojećom legislativom Evropske unije i
3. Preporučuje se nadležnim organima entiteta i Brčko distrikta BiH da u interesu osiguranja visokog nivoa zaštite zdravlja ljudi, interesa potrošača kao i interesa subjekata u poslovanju s hranom, razmotre prijedloge navedenih propisa, te dostave stručne komentare kako bi se isti mogli uputiti u daljnju proceduru.

Kneza Višeslava bb, 88 000 Mostar, Bosna i Hercegovina
Кнеза Вишеслава бб, 88 000 Мостар, Босна и Херцеговина
☎ + 387 36 336 950, ☐ + 387 36 336 990
www.fsa.gov.ba, E-mail: agencija@fsa.gov.ba

